

A mezőgazdasági termelőkre vonatkozó szabályok

Ahogy az lenni szokott, a jogszabály-módosítást számos értelmezési kérdés követi. Nincs ez másként a környezetvédelmi termékdíj esetében sem, ahol a vonatkozó jogszabályok 2010. január 1-jei hatállyal történő módosítása pár hónap leforgása alatt kérdések tucatjait generálta. Jelen cikk a mezőgazdasági termelőkre vonatkozó termékdíj-átalány fizetés tekintetében felmerülő kérdésekre kíván választ adni.

Kiindulásként nézzük meg, mit is tartalmaz e vonatkozásban a hatályos szabályozás. A környezetvédelmi termékdíjról, valamint egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. LVI. törvény (a továbbiakban Kt.) 2010. január 1-jétől hatályba lépő 5/F §-a szerint:

„5/F. § (1) A (2) és (3) bekezdésben foglalt éves árbevétellel rendelkező, valamint a tárgyévben kötelezetté váló, 73/2009/EK tanácsi rendelet szerinti mezőgazdasági termelő kötelezett (a továbbiakban: mezőgazdasági termelő) termékdíj-átalányt fizet.

(2) A tárgyévet megelőző évben legfeljebb évi tíz millió forintos árbevételt elérő mezőgazdasági termelő termékdíj-átalánya évi kétezer forint.

(3) A tárgyévet megelőző évben évi tíz milliót meghaladó, azonban legfeljebb évi ötven millió forintos árbevételt elérő mezőgazdasági termelő termékdíj-átalánya évi hétezer forint.

(4) A tárgyévben kötelezetté váló mezőgazdasági termelő termékdíj-átalánya évi ötezer forint.

(5) A termékdíj-átalányt a tárgyévet követő év március 31-ig kell befizetni a vámhatóság által vezetett, a közösségi vámjog végrehajtásának részletes szabályairól szóló külön jogszabályban meghatározott számlaszámra.”

Ahhoz, hogy megállapíthassuk, hogy ki és milyen feltételek teljesítése mellett veheti igénybe az termékdíj-átalány fizetési lehetőséget több kérdés tisztázása szükséges.

1) Az átalányfizetés alanya - a mezőgazdasági termelő fogalma

A közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló **73/2009/EK Tanácsi rendelet** (a továbbiakban: Rendelet), valamint a Rendelet által meghivatkozott Római Szerződés erre vonatkozóan a következőket tartalmazza:

- **Mezőgazdasági termelő** fogalma, (2. cikk a) pont) mely szerint:

„mezőgazdasági termelő: olyan természetes, vagy jogi személy, illetve természetes vagy jogi személyek csoportja - tekintet nélkül az ilyen csoport vagy tagjának nemzeti jog szerinti

jogállására – akinek, illetve amelynek a gazdasága a Közösség területén található a Szerződés 299. cikkében meghatározottak szerint, és aki, illetve amely mezőgazdasági tevékenységet folytat.”

Tehát, egyrészt a **gazdaságnak** (egy adott mezőgazdasági termelő által vezetett és egyazon tagállam területén található termelőegységek összessége) a **Közösség területén** kell lennie, másrészt **azon mezőgazdasági tevékenységet kell végezni**.

- **Mezőgazdasági tevékenység** fogalma:

A Rendelet 2. cikk c) pontja határozza meg mezőgazdasági tevékenység fogalmát, mely szerint **mezőgazdasági tevékenység**: *„mezőgazdasági termékek termelése, tenyésztése vagy termesztése, ideértve a betakarítást, a fejtést, az állattenyésztést és a mezőgazdasági célból történő állattartást, valamint a földterületek jó mezőgazdasági és környezeti állapotának fenntartását a 6. cikkben meghatározottak szerint”.*

A Rendelet 2. cikk f) pontja határozza meg a mezőgazdasági termék fogalmát („a Szerződés I. mellékletében felsorolt termékek, a halászati termékek kivételével, valamint a gyapot”), amely konkrét meghatározásához azonban a Római Szerződés I. számú mellékletében felsorolt termékek ismerete szükséges.

- **Mezőgazdasági termék** fogalma:

A Római Szerződés I. számú melléklete felsorolja azon termékeket, amelyek mezőgazdasági termékeknek minősülnek. Ezek közül a legfontosabbak az alábbiak:

1. ÁRUCSOPORT Élő állatok
7. ÁRUCSOPORT Élelmezési célra alkalmas zöldségek, gyökerek és gumós gyökerek
10. ÁRUCSOPORT Gabonafélék
11. ÁRUCSOPORT Malomipari termékek; maláta és keményítő; sikér; inulin
22. ÁRUCSOPORT
 - 22.04 Szőlőmust, erjedésben, vagy alkohol hozzáadásától eltérő módon lefojtva
 - 22.05 Friss szőlőből készült bor, szőlőmust alkohol hozzáadásával lefojtva
 - 22.07 Más erjesztett italok, például almabor, körtebor és mézbor
23. ÁRUCSOPORT Az élelmiszeripar melléktermékei; elkészített állati takarmányok

Mindezekből következően tehát az alábbi szempontokat kell figyelembe venni ahhoz, hogy egy kötelezett mezőgazdasági termelőnek minősíthető-e:

- 1) **A szabályozás alanya jogi és természetes személy egyaránt lehet**
- 2) **Gazdasága a Közösség területén van, amelyen mezőgazdasági tevékenységet folytat, azaz mezőgazdasági terméket állít elő**

FONTOS!! A mezőgazdasági terméket a kötelezett maga állítja elő, tevékenysége csak ekkor minősül mezőgazdasági tevékenységnek.

Példa: a szőlőből bor előállítására mezőgazdasági tevékenységnek minősül, függetlenül attól, hogy a szőlő saját gazdaságból származik-e. De nem minősül mezőgazdasági tevékenységnek a vásárolt bor palackozása, ami szimplán csomagolási tevékenységet jelent, és az általános szabályok szerinti fizetési kötelezettséget keletkezteti.

Amennyiben a kötelezett a fent felsorolt feltételeket együttesen teljesíti, termékdíjfizetési kötelezettségét átalány-fizetéssel teljesíti.

2) **Mi tartozik bele az éves árbevételbe?**

Az árbevételt érintő kérdésben az árbevételnek **kizárólagosan a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia**. Egyéb termékdíjfizetési kötelezettséget keletkeztető tevékenysége esetén a kötelezett az általános fizetési feltételek szabályai alá tartozik. **Az árbevétel tekintetében a bruttó árbevételt kell alapul venni**. Amennyiben **egy családi gazdaság** esetében az őstermelői igazolványon több név is szerepel, az ő **közös** bruttó árbevételüket kell a bevétel tekintetében figyelembe venni.

Példa: nem tartozik bele a mezőgazdasági tevékenységből származó jövedelembe a kötelezett mezőgazdasági traktorok forgalmazásából származó jövedelme. Amennyiben azonban a kötelezett a jogszabályban meghatározottak szerint mezőgazdasági termelőnek minősül, e tevékenységével összefüggésben keletkező fizetési kötelezettségét (például a termékek csomagolása tekintetében felmerülő fizetési kötelezettség, saját célra behozott mezőgazdasági gép termékdíjköteles része tekintetében fennálló fizetési kötelezettség) az átalánydíj megfizetésével teljesíti. Ennek megfelelően az átalány fizetéssel teljesíti a kötelezett a mezőgazdasági terméke csomagolásával kapcsolatos bérgyártásból keletkező fizetési kötelezettséget. (Figyelem a Kt. 20.§ 4. pontja meghatározza, hogy mit tekint a termékdíjas szabályozás bérgyártásnak!!!)